

ПОГОДЖУЮ
Академік-секретар
Відділення інформатики НАН України
академік НАН України
Олександр ХІМІЧ

2024 р.

* СХВАЛЕНО
Протокол засідання робочої групи
з питань відкритої науки НАН України

26 грудня 2024 р. № 24/4

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Видавничого дому
«Академперіодика» НАН України

26 грудня 2024 р. № 54

РЕГЛАМЕНТ

Універсальної видавничої платформи
журналів НАН України

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Терміни і визначення	3
3. Цілі використання	3
4. Розпорядник, Надавачі інформації, Користувачі Видавничої платформи	4
4.1. Розпорядник Видавничої платформи	4
4.2. Надавачі інформації для Видавничої платформи	4
4.3. Користувачі Видавничої платформи	5
5. Порядок розміщення журналів НАН України на Видавничій платформі	5
6. Захист від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та прав на інформацію	6
7. Застосування ліцензій відкритого доступу	7
8. Використання персональних даних	7
Додаток А. Договір між Видавничим домом «Академперіодика» НАН України і установою НАН України — засновником / співзасновником журналу відкритого доступу НАН України	8
Додаток Б. Ліцензійний договір на використання твору	
Додаток В. Електронний ліцензійний договір на використання твору (договір приєднання)	

1. Загальні положення

1.1. Цей Регламент Універсальної видавничої платформи журналів НАН України (далі Регламент) регулює відносини щодо відкритого доступу до наукових видань, які створюються в наукових установах НАН України.

1.2. Регламент визначає порядок роботи Універсальної видавничої платформи журналів НАН України (далі Видавнича платформа).

1.3. Регламент характеризує порядок взаємодії Видавничої платформи, суб'єктів відкритої науки й інших елементів інфраструктури відкритої науки НАН України.

1.4. Регламент спрямовано на забезпечення реалізації заходів, передбачених Концепцією реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024–2030 роки, затвердженою постановою Президії НАН України від 29.11.2023 № 400. Регламент розроблено відповідно до розпорядження НАН України від 12.06.2024 № 350 з урахуванням законів України «Про інформацію», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про доступ до публічної інформації», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», «Про цифровий контент та цифрові послуги», «Про захист персональних даних», «Про авторське право і суміжні права» та інших законодавчих актів. Регламент враховує принципи відкритої науки та відкритого доступу, визначених: Рекомендацією ЮНЕСКО щодо відкритої науки 2021 р., Рекомендацією Комісії (ЄС) 2018/790 від 25.04.2018 щодо доступу до наукової інформації та її збереження, Директивою (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту та Ради від 20.06.2019 щодо відкритих даних та повторного використання інформації державного сектору, Регламентом (ЄС) 2021/695 Європейського Парламенту та Ради від 28.04.2021 про заснування Рамкової програми досліджень та інновацій «Горизонт Європа», що визначає правила щодо її участі та розповсюдження, а також про скасування Регламентів (ЄС) № 1290/2013 та (ЄС) № 1291/2013, Модельною грантовою угодою Рамкової програми «Горизонт Європа» та іншими документами установ ЄС.

2. Терміни і визначення

2.1. Визначення термінів: «Відкрита наука», «Відкриті дослідницькі дані», «Відкритий доступ», «Дослідницькі дані», «Інформація з обмеженим доступом», «Інтерактивне надання доступу», «Ліцензія», «Ліцензія відкритого доступу на використання дослідницьких даних», «Ліцензії Creative Commons», «Метадані», «Науковий результат», «Принципи FAIR», «Службові дослідницькі дані» надано у Положенні про відкриту науку в НАН України, затвердженому розпорядженням НАН України від 12.06.2024 № 350.

2.2. Інші терміни в цьому Регламенті вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про інформацію», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про доступ до публічної інформації», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», «Про цифровий контент та цифрові послуги», «Про захист персональних даних», «Про авторське право і суміжні права» та у Положенні про відкриту науку в НАН України.

3. Цілі використання

3.1. Видавнича платформа — вебресурс, що забезпечує відкритий доступ до електронних версій журналів НАН України, підтримання їх видимості для різних пошукових систем у мережі Інтернет через вебпортал платформи і є елементом інфраструктури відкритої науки НАН України відповідно до п. 5.4. Положення про

відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350 (далі Положення про відкриту науку в НАН України).

3.2. Видавнича платформа представлена через портал у мережі Інтернет за адресою: <https://nasu-periodicals.org.ua/>

3.3. На Видавничій платформі розміщуються журнали НАН України, які відповідають вимогам до журналу відкритого доступу, визначеним Положенням про журнал відкритого доступу Національної академії наук України, що затверджено постановою Президії НАН України від 20.03.2024 № 127.

3.4. Підставою для розміщення журналів НАН України на Видавничій платформі є договір між Видавничим домом «Академперіодика» НАН України і установою НАН України — засновником / співзасновником журналу відкритого доступу НАН України (далі Надавач інформації) (додаток А).

3.5. Мовами Видавничої платформи, які використовуються для її інтерфейсу, є українська та англійська.

4. Розпорядник, Надавачі інформації, Користувачі Видавничої платформи

4.1. Розпорядник Видавничої платформи

4.1.1. Розпорядником і утримувачем Видавничої платформи є Видавничий дім «Академперіодика» Національної академії наук України відповідно до розпорядження Президії НАН України від 07.02.2023 № 67 (далі Розпорядник).

4.1.2. Для забезпечення роботи Видавничої платформи Розпорядник використовує відкрите програмне забезпечення Open Journal System (OJS).

4.1.3. Розпорядник відповідно до укладених договорів з Надавачами інформації відкриває на Видавничій платформі кабінети журналів відкритого доступу НАН України, налаштовує профілі журналів, надає методичні консультації з користування Видавничою платформою (наповнення поточною інформацією, міграція сайтів з інших систем, перенесення архівів, упровадження електронних редакцій).

4.1.4. Розпорядник розміщує на платформі:

— ліцензійний договір на використання твору (додаток Б) та електронний ліцензійний договір на використання твору (договір приєднання) (додаток В), форма яких затверджена розпорядженням Президії НАН України від 13.06.2024 № 352;

— інформацію щодо ліцензій Creative Commons (CC) — тип, обсяг, умови застосування.

4.1.5. Розпорядник забезпечує надання метаданих наукових статей, оприлюднених у журналах відкритого доступу НАН України, розпоряднику Харвестера НАН України і Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського після отримання інформації від Надавача.

4.2. Надавачі інформації для Видавничої платформи

4.2.1. Надавачами інформації для Видавничої платформи є установи НАН України — суб'єкти у сфері медіа, які є засновниками / співзасновниками журналів відкритого доступу і з якими укладено відповідні договори.

4.2.2. Надавачі здійснюють наповнення власних вебресурсів на Видавничій платформі, керуючись Положенням про журнал відкритого доступу НАН України, іншими нормативними актами НАН України, цим Регламентом і договорами, укладеними з Розпорядником Видавничої платформи.

4.3. Користувачі Видавничої платформи

4.3.1. Користувачами є особи, які використовують матеріали, оприлюднені Надавачами та/або Розпорядником на Видавничій платформі на умовах відкритого доступу.

4.3.2. Використання матеріалів, оприлюднених на Видавничій платформі, здійснюється без реєстрації Користувачів.

4.3.3. Користувачі Видавничої платформи мають право використовувати матеріали, оприлюднені на Видавничій платформі, з дотриманням вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права», законодавства України у сфері інформації відповідно до умов ліцензій відкритого доступу СС для наукових публікацій та інших оприлюднених на Видавничій платформі матеріалів, а також з урахуванням вимог Положення про відкриту науку в НАН України (розділ 7.9 «Використання наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних, що оприлюднені у відкритому доступі користувачами на умовах ліцензій Creative Commons»).

4.3.4. Відповідно до п. 7.9 Положення про відкриту науку в НАН України особи (користувачі), які використовують наукові публікації, оприлюднені у періодичних наукових виданнях НАН України та установ НАН України, зобов'язані здійснювати використання зазначених об'єктів відповідно до вимог ліцензій СС. Основні положення ліцензій і повний текст ліцензій СС українською та англійською мовами наведені на сайті Creative Commons: <https://creativecommons.org/about/cclicenses/>

4.3.5. Рекомендації щодо застосування Користувачами наукових публікацій, до яких надано інтерактивний доступ за ліцензіями СС, джерела ліцензій СС, приклади посилань користувачів на зазначені наукові публікації наведені у Рекомендаціях з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (додаток 5 до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами)).

5. Порядок розміщення журналів НАН України на Видавничій платформі

5.1. Інформацію стосовно журналів відкритого доступу НАН України на відповідних вебресурсах журналів у межах Видавничої платформи розміщують Надавач і Розпорядник.

5.2. Порядок розміщення інформації Надавачами стосовно відповідних журналів відкритого доступу НАН України на вебресурсах Видавничої платформи визначається в договорі, укладеному з Розпорядником, і передбачає:

— викладення метаданих статей журналів відкритого доступу НАН України в обсязі, необхідному та достатньому для отримання і реєстрації цифрових ідентифікаторів об'єктів (DOI) відповідно до подання вказаних журналів до друку;

— викладення повних текстів статей у форматі pdf або іншому придатному для забезпечення машинного зчитування, скачування, онлайнного читання і контекстного пошуку форматах одночасно з поданням відповідних журналів до друку;

— зазначення посилань на препринти відповідних наукових статей чи/або пов'язаних із ними відкритих даних (за наявності).

5.3. Умови і порядок захисту авторського права, дотримання академічної етики, подання, опрацювання, коригування і відкликання матеріалів, оприлюднених у журналах відкритого доступу НАН України, є відповідальністю Надавача та Розпорядника і мають

відповідати законодавству України, Положенню про відкриту науку в НАН України та іншим актам НАН України, а також бути викладені в положенні про журнал і наявні у відкритому доступі на вебресурсі цього журналу.

6. Захист від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та прав на інформацію

6.1. Захист від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та прав на інформацію у разі опублікування науковими журналами наукових публікацій та розміщення журналів відкритого доступу НАН України здійснюється Надавачами, Розпорядником, Користувачами відповідно до:

— законодавства України, зокрема Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

— Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350 (п. 4, 6, 8), розпорядження Президії НАН України від 13.06.2024 № 352 «Про внесення змін до Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування ліцензій відкритого доступу» (п. 6.2 Положення, додатки 1—6);

— ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу або електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу, укладених з авторами наукових публікацій (примірні форми договорів затверджено розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350 (додатки 1, 2));

— інших актів НАН України;

— договорів між Надавачами та Розпорядником.

6.2. Якщо Надавачам та/або Розпоряднику стане відомо про:

— дії третіх осіб, що порушують авторське право на наукові публікації, розміщені на Видавничій платформі;

— пред'явлення до сторін або однієї з них претензій чи позовів з приводу порушення авторського права, розкриття інформації з обмеженим доступом щодо наукових публікацій інших осіб;

— недотримання авторами наукових публікацій законодавства з охорони авторського права та захисту інформації з обмеженим доступом,

6.3. Сторони негайно після того, як їм стане про це відомо:

— зобов'язані повідомляти одна одну про всі зазначені випадки порушення законодавства;

— будуть здійснювати дії щодо захисту прав та інтересів сторін відповідно до чинного законодавства України.

6.4. Якщо Розпорядником або Надавачами отримано заяву про припинення порушення авторського права у творі, дії відповідної сторони визначаються згідно зі ст. 56 «Порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет» Закону України «Про авторське право і суміжні права».

6.5. Якщо Розпорядником або Надавачем отримано заяву щодо наведення у науковій публікації, розміщеній на Видавничій платформі, інформації з обмеженим доступом, дії відповідної сторони визначаються чинним законодавством.

7. Застосування ліцензій відкритого доступу

7.1. Види ліцензій відкритого доступу для наукових публікацій в журналах НАН України, що розміщуються на Видавничій платформі, та вимоги щодо їх використання, а також вид ліцензії відкритого доступу для метаданих визначені:

— п. 7 Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350 (зі змінами);

— п. 6.2 Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами) та додатками 1—6 до Положення:

- 1) Примірний форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу;
- 2) Примірний форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу;
- 3) Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права;
- 4) Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу;
- 5) Рекомендації з використання користувачами копій наукових публікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons;
- 6) Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу.

8. Використання персональних даних

8.1. Розпорядник забезпечує Користувачам відкритий доступ до електронних версій журналів НАН України, підтримання їх видимості для різних пошукових систем у мережі Інтернет через вебпортал платформи та можливість користування без процедури реєстрації (авторизації) особи.

Розпорядник не здійснює збирання та обробки персональних даних Користувачів.

8.2. Обробка персональних даних авторів, зазначених у наукових публікаціях, які розміщуються Надавачем на платформі, здійснюється Розпорядником відповідно до п. ____ Договору, укладеного з Надавачем (додаток А до цього Регламенту).

8.3. Розпорядник забезпечує захист персональних даних, розміщених на платформі, згідно з вимогами Закону України «Про захист персональних даних».